

Києво-Могилянська академія

Тетяна Люта

Інша Гулевичівна чи двійник?

Статтю присвячено дослідженню дискусійних витоків Київського братства. Питання верифікації тексту дарчої Галишки-Анни Гулевичівни та порівняння цього документа з іншими актами на земельну власність Братського монастиря обіцяють цікаве продовження пошуків слідів як самої дарительки, так і достовірного документа.

Публікація у попередньому числі «Київської Академії» статті Максима Яременка «Пам'ять про Галшку Гулевичівну в Києво-Могилянській академії у XVIII столітті: пригадування чи вигадкування?»¹ засвідчила тенденцію зацікавлення «проблемою Гулевичівни» моїх колег. Оскільки я вважаю цю тему складнішою, ніж просте оголошення документа знаної дарчої фальсифікатом, стаття автора є важливим ретельним «вичищенням» Галшчиного спадку з-під «нашарувань» історії Київської академії у XVIII ст. з відповідними і неунікненими апеляціями до історіографії XIX – початку XX століття. Згадана публікація впроваджує до дослідницького поля важливу складову – «власну пам'ять» Академії, документально зафіксовану починаючи від 1739 р.² За висновком Яременка, активність могилянської корпорації щодо написання власної історії припадає головним чином на період управління нею Самуїла Миславського, себто на 60 – 70-ті роки XVIII ст.:

...у 1740 р. Могилянська академія не виводила свого початку від Галшчиного дару³.

...ім'я Галшки починає у XVIII ст. пов'язуватись з київськими «школами» лише від 1766 р.⁴.

Окреслені вище деталі... дають підстави запідозрити, що, власне, тоді [у

¹ Київська Академія. Вип. 7. К., 2009. С. 18 – 43.

² Там само. С. 19.

³ Там само. С. 20.

⁴ Там само. С. 28.

1760-х рр. – Т. Л.] й було сконструйовано хрестоматійно відому нині історію заснування Київських Атен⁵.

Пояснюючи процес «згадування/вигадування» Академією своєї історії, видається корисним залучення текстів ширшого кола привілеїв, ніж цитований Яременком королівський привілей від 1629 р. (до моєї републікації цього документа⁶ в статті додано історію його побутування у пізніший час⁷).

Загальна кількість хартій Київській академії, які вона отримала до секуляризації 1787 р. від різних правителів двох держав, Речі Посполитої та Московії, понад 50. Додатковим матеріалом для дослідження цієї теми є гетьманські та полковницькі універсали; крім того, важливі й документи церковних ієрархів: від патріарших грамот до листів місцевого духовенства. На час досліджень своєї історії Академією ці документи були, поза сумнівом, відомі академічній корпорації, принаймні за копійними збірками, що їх укладали для підтвердження майнового статусу або володінь. Про це свідчать підбірки могилянських копіаріїв, однак їх видання досі є питанням відкритим. Недаремно ідея публікації ранніх академічних документів стала життєвим motto професора Степана Голубева, про що виразно написав Василь Ульяновський⁸. Неспроможність, а радше неможливість на часи Голубева зібрати весь документальний масив, дотичний Академії (передусім – періоду заснування братства), пояснюється, по-перше, великим обсягом цього матеріалу (наприклад, сьогодні не можна з впевненістю сказати, скількома документами оперувала Академія, доводячи свої права у середині – другій половині XVIII ст.), а по-друге, «географія» привілеїв та надань надто виразно показувала минуле цієї установи в іншому світі, ніж це дозволяли рамки імперського православ'я. Бо, скажімо, ставлення

⁵ Там само. С. 35.

⁶ Люта Т. *Дарча Галики Гулевичівни Київському братству: джерела інтерпретації, актори* // Київська Академія. Вип. 5. К., 2008. С. 21 – 22.

⁷ Яременко М. *Пам'ять про Галику Гулевичівну*. С. 37. Мені не доводилося зустрічати датування цього документа 19 червня 1629 р. Не підлягає сумніву, що помилка в датуванні потрапила з цитованої автором академічної історичної записки (ЦДІАК України. Ф. 168, оп. 2, спр. 6. Арк. 2). Усі перелічені копії та виписи з текстом привілею датують його 19 лютого, у тому числі й упис до Волинської метрики, використаний М. Яременком. Додам, що продовження фрази «академістів» XVIII ст. про початки їхньої Alma Mater виглядає так: «...хотя в той фундації точно жили монахи и ученые славеноелинского и латинского языков преподавалось, только монастырем и училищем оное место не называлось, но точию братством по примеру прочих древнейших братств» (Там само. Арк. 2 зв.). Це суперечить твердженню Автора, що «...укладачі «ізвестій» другої половини XVIII ст. ставили знак рівності між існуванням братства та функціонуванням при ньому навчального закладу».

⁸ Ульяновський В. І. *Двічі професор: Степан Голубев в університетському та академічному контекстах*. К., 2007. С. 224 – 238. У розділі «Академія: пошуки минулого» автор подав вичерпний огляд рецензій на праці Голубева з історії Академії, тож немає потреби на цьому зупинятись.

російських археографів XIX ст. до королівських привілеїв Академії було аж надто критичним, з припущенням сфальшування згаданого автентичного привілею Зигмунта III від 1629 р.⁹

Утім, нині досягнуто однастайності в оцінці цього документа: привілей, безперечно, оригінальний, отже, Галшка таки існувала, подарувала на заснування братства свій двір, і король це підтвердив. Натомість залишається питання, що саме дарувала, а головне – хто ж вона, ця Галшка? До міркувань Максима Яременка про «життя» тексту дарчої у XVIII ст. варто додати й історію його реценсій у потвердних королівських привілеях та царських грамотах XVII ст.

Саме від тексту щойно згаданого документа варто відштовхнутися, починаючи подальші розшуки Галшчиного сліду. Тут її названо мозирською маршалковою Галшкою Гулевичівною Стефановою Лозчиною, хоча в контексті проаналізованих мною судових процесів, що їх вели Лозки, логічнішим видається уживання подвійного імені дарувальниці – Галшка-Анна¹⁰. Плутанина з іменем бентежила й дослідників XIX ст., які намагалися розібратись у цьому питанні кожен на свій спосіб. Посилену увагу до імені та походження Гулевичівни викликало передусім намагання верифікувати належність подарованого двору до володінь Гулевичівни або її близьких. Нині завдяки працям Євгенія Болховітінова, Михайла Максимовича, Івана Новицького, Івана Каманіна, Степана Голубева, пізніше Миколи Мухіна, Федора Титова, а також віднайденню нових матеріалів можна цілком аргументовано простежити життєвий шлях Гулевичівни та її генеалогію¹¹.

Уперше в історіографії ім'я Гулевичівни («Анна») виринає на сторінках праць митрополита Євгенія:

Сия отдача дома, как говорит историограф Миллер, по урядовой выписи земских киевских книг, в Братском монастыре имевшейся, значится в 1613 г., а по доношению 1773 г. Св. Синоду от преосвященного Гаврила Кременецкого показана 1615. И тогда же вкладчица Анна *Гулевичивна* (так в оригинали. – Т. Л.) ввела в сию школу учителей монахов...¹²

«Анною» називає Гулевичівну і Михайло Максимович у своїх «Записках...»¹³, описуючи заснування шкільної «домової церкви» на честь

⁹ Люта Т. Дарча Галишки Гулевичівни Київському братству. С. 22 (прим. 236).

¹⁰ Там само. С. 20 (зокрема прим. 230).

¹¹ Щиро дякую шановній колезі Ірині Ворончук за надання матеріалів для встановлення родинних зв'язків Лозок і Гулевичів та перевірку генеалогічних зв'язків цих родин щодо споріднення. Див.: Ворончук І. Родоводи волинської шляхти XVI – першої половини XVII ст. Реконструкція родинних структур: методологія, методика, джерела. К., 2009. С. 212,

¹² Евгений Болховитинов, митр. Краткое сведение о начале Киевской академии, ее прежних учреждений, обыкновениях, порядке и переменах // Євгеній Болховітінов, митр. Вибрані праці з історії Києва. К., 1995. С. 247.

¹³ Максимович М. Записки о первых временах Киевского Богоявленского братства // Киевские епархиальные ведомости. 1865, № 21. С. 783 – 794; № 23. С. 878 –

Св. Анни. Він також датував складання братського упису днем Зачаття Св. Анни – 9 грудня 1615 р. Двадцятьма роками пізніше Іван Новицький у своїй статті «Настоящее имя первой фундаторки киевских братских школ» запропонував інше прочитання Галшчиного імені, пояснюючи його як скорочене від «Гелжбета». На підставі актів житомирської гродської книги¹⁴ від 1617 – 1618 рр. Новицький писав:

...все они имя Лозкиной пишут неправильно. Начать с того, что даже передавая его в актовой форме, совсем без надобности вносят в середину слова смягчение, вместо Галшка – пишут Гальшка. Здесь первый корень ошибки, ибо «Гальшку», по созвучию с уменьшительным малорусским именем Галя, не трудно было отождествить с последним, т. е. принять за архаическую форму Анны...¹⁵

Цю ж версію імені обстоював Іван Каманін¹⁶, аргументуючи свою думку на підставі знайдених ним актових записів. Каманін підтвердив, що повне ім'я Галшки – Гелжбета.

Детальніше до походження Гулевичівни та історії її родинного кола повернувся Степан Голубев, простеживши за волинськими актовими книгами і подавши досить повну інформацію про Лозок і Гулевичів¹⁷. Опріч незначної критичної інтонації у бік Новицького, професор підтримав його версію прочитання імені фундаторки братської школи, зауваживши, що вона:

...называется Анной (Гулевичовною), под каковым именем она до настоящего времени поминается и в Киево-Братском монастыре. Это несправедливо. Во всех известных документах означенная фундаторша называется Галшкою...; так и собственноручно подписывалась она под деловыми бумагами (одна из них сохранилась и находится в музее церковно-археологического общества при Киев. Дух. Академии) (курсив мій. – Т. Л.).

Про які «деловые бумаги» вів мову Степан Голубев, невідомо. За описами колекції Церковно-археологічного музею їх у збірці Київської духовної академії таких паперів не зафіксовано. Відомо, що публікація факсиміле підпису Галшки не містить її імені – лише інскрипцію «рукою власною». Професор завершив статтю категоричним запереченням вживання імені «Анна» відносно фундаторки братства. Втім, віднайдена мною

893; № 24. С. 930 – 946; Його ж. *Заметка о времени основания Киевской академии* // Його ж. *Собрание сочинений*. Т. 1. К., 1876. С. 180 – 181.

¹⁴ Книга № 13 тепер відповідає шифру: ЦДІАК України. Ф. 11, оп. 1, спр. 7. Див., зокрема, запис на арк. 1411.

¹⁵ Новицький І. *Настоящее имя первой фундаторки Киевских братских школ* // Киевская старина [далі – КС]. 1885, № 8. С. 732 – 733.

¹⁶ Каманін І. *К вопросу об имени Галшки Гулевичовны, основательницы Братской школы и монастыря*. К., 1886. 4 с.

¹⁷ Голубев С. *К биографии фундаторши Киево-Братского монастыря Елизаветы Васильевны Гулевичевны и ее ближайших родственников* // Труды Киевской духовной академии. 1886, № 6. С. 3 – 34; Його ж. *История Киевской духовной академии. Период до-Могилянский*. К., 1886. С. 119 – 147.

судова справа¹⁸ була невідома Голубеву, тим часом там її ім'я звучить як Анна. Це дає підстави називати її подвійним іменем. Однак цілком можлива і помилка в написанні подвійного імені. У своїй праці Голубев неодноразово посилався на «зв'язку № 29» з так званого архіву «западно-руських униатских митрополитов»¹⁹. Здається, це була компактна збірка документів сім'ї Лозок та Гулевичів, проте зараз, після описання і видання опису цього фонду С. Г. Рункевичем²⁰, її вже не існує.

Реконструючи генеалогію Гулевичів, Голубев встановлює, що Галшка (Гелжбета) була онукою луцького єпископа Феодосія, дочкою володимирського войськового Василя від його другого шлюбу з Наталею Патрикєйною, і мала трьох братів (Андрія, Михайла, Бенедикта) та сестру Анну, заміжною за князем Юрієм Пузиною²¹. Таким чином, ця друга Гулевичівна – Анна – була її сестрою²². Третьою Анною Гулевичівною Голубев називає двоюрідну племінницю Галшки, правнучку луцького єпископа, онуку Януша, рідного брата Галшчиного батька, дочку київського ключника і городничого Миколая. За першим шлюбом вона була одружена з київським підчашиєм Лавріном Лозкою, рідним братом Галшчиного чоловіка Степана Лозки, що, власне, і вносило плутанину в ідентифікацію фундаторки братської школи²³. Побіжно Голубев згадує ще одну, четверту, Анну Гулевичівну – двоюрідну Галшчину сестру, доньку Януша, тітку Анни Лаврінової Лозчиної. Ця Анна була заміжня за якимсь Білицьким, але дівоча форма прізвища мала би також бути Гулевичівна.

Наявність одночасно чотирьох Гулевичівен не додала ясності дослідженню історії академічного фонду. Відкидаючи осіб з іменем «Анна», Голубев разом із тим згадує дарчий запис 1618 року Анни Лаврінової Лозчиної на двір Братському монастирю поблизу церкви Миколая Доброго на Подолі. З одного боку, це наближувало дослідження «двох Гулевичівен» не тільки у межах сімейного кола, але й на терені благодійності, а з другого – процитована вченим фраза зі згаданої дарчої про надання «Позчинского» двору²⁴ («...лежащее (с одной стороны) возле церкви Николая Чудотворца Доброго, а с другой стороны (возле дома Андрея Счокка)» показує, що якийсь

¹⁸ Люта Т. *Дарча Галишки Гулевичівни*. С. 22 (прим. 236).

¹⁹ У Голубєва (*История Киевской духовной академии*. С. 128) посилання звучить так: «Архив греко-униатских митрополитов при Святейшем Синоде, связ. № 29, выпись с книг гродских киевских...». Нині: РГИА. Ф. 823 (Архив западно-руських униатских митрополитов).

²⁰ *Описание документов архива западно-руских униатских митрополитов*. У 2 т. СПб., 1897 – 1907.

²¹ Голубев публікує продажний лист Василя Гулевича від 22 червня 1590 р. своїй дочці та зятєві на маєтки, див.: Голубев С. *История Киевской духовной академии*. С. 91 (Приложения).

²² Голубев не уточнив, якою ж сестрою була ця Анна: рідною чи зведеною.

²³ Голубев С. *История Киевской духовной академии*. С. 133 і далі.

²⁴ Явна помилка у назві двору, похідний від власника: має бути «Лозчинский».

текст був у нього на руках²⁵. На жаль, повного документа, який допоміг би розрізнити представниць одного роду, Голубев не наводить; не подано й вказівки на джерело цитати, лише резюмуюча нотатка: «...на что и дала братчи-кам дарственную, собственноручно подписанную запись». Це саме пізніше повторив Миколай Мухін, також не посилаючись на первісний текст.

Серед матеріалів фонду Києво-Печерської лаври мені вдалося натрапити на документ, що «випадав» із комплексу матеріалів цього монастиря. Це царська грамота у формі «столбца», без закінчення, з номером на звороті реставрованих аркушів «архив № 65» (виправлено на 67), яка на перший погляд видалась відомим підтвердженням про надання Братському монастиреві дворів та маєтків. Проте пильніше дослідження наштовхнуло мене на думку, що власне ця грамота могла б і бути тим первісним джерелом, яким користувався для реконструкції даровизни Анни Гулевичівни Лаврінової Лозчиної Степан Тимофійович Голубев. Подарований нею 1618 р. двір локалізується, згідно з описом (див. далі), біля церкви Миколи Доброго, ближче до Замкової гори, ніж відомий двір Галшки. Оскільки закінчення грамоти не збереглося, неможливо стверджувати, що далі в ній немає згадки про хрестоматійно відому Галшку. Тож проблема «Гулевичівен» та їхньої земельної власності на Подолі залишається і надалі інтригуючою.

З певністю можна ствердити лише те, що сьогодні вже не випадає повторювати за Іваном Новицьким:

Восстановим же истинное имя, дорогое не для одного Киева, но и для всего русского просвещения, оставим в стороне ничем незамечательную Лозчину Анну, жену Лаврена, а будем благодатно вспоминать навсегда жену Стефана-Юзефа, – Гулевичевну Лозчину Елисавету!²⁶

Принагідно додам, що цьому пафосному пасажу суперечить прикметна обставина: на рік видання королівського привілею братству (1629 р.) припадає друга даровизна Анни Гулевичівни Лаврінової Лозчиної на двір, але Кирилівському монастиреві (оригінал цього документа точно зберігався у збірці Церковно-археологічного музею²⁷). Але важко беззастережно погодитись і з Голубевим:

Мы не признаем Галшку Гулевичевну основательницею Киевского братства, но ей неотъемлемо принадлежит почетное титуло фундаторши монастыря...²⁸

Отож «вигадування/пригадування» Галшки Гулевичівни у XVIII ст. було цілком логічним для академічної духовної братії – принаймні підстави «розшукати» справжню фундаторку братства, хоч би одну між чотирма, у корпорації були. Ну як тут не згадати «*Cherchez la femme*»?

²⁵ Див. цю саму помилку в тексті документа, доданого до моєї статті.

²⁶ Новицкий И. *Настоящее имя первой фундаторки*. С. 733.

²⁷ Петров Н. *Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии*. Вып. 1. К., 1879. С. 185.

²⁸ Голубев С. *История Киевской духовной академии*. С. 119.

Додаток

**Грамота московських царів Івана та Петра Олексійовичів
ректору-ігумену Братського монастиря Пахомію Підлузькому
на підтвердження земельних володінь монастиря [1691 р.²⁹]**

От великих гсдреи цреи і великих кнзеи Іоанна Алехѣвича, Петра Алехѣвича всея Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцев, в нашу отчину в Киев столнику ншему і воеводамъ кнзь Лукъ Федоровичу Долгоруково³⁰ с товарищи.

Бил челом намъ великимъ гсдремъ бгмолецъ ис Киева Братцкого мнстры ректоръ ігумень Пахоміи Подлузский з братією, что владѣють они в Кіеве данными і куплєнными дворовыми мѣсты: Митковичевскимъ, Алехиковскимъ, Кучиньскимъ, Маркѣвичевским, Голубовскимъ, Сулимовскимъ, Сказкиным, Динковским, Путятинским, Пекулицким, Хмелевскимъ, Свещовскимъ, Охаковскимъ, Киселевским, Анненковскимъ, Андрѣевскимъ, Сѣмєнниковскимъ, Семеновичевскимъ, Криницкимъ, Лозчинскимъ, Шишинским, Плясотинским, и іными, да хутором на Сырце лежащимъ и с сеножатми Митковичевскою, Солениковскою на Оболоне, близ Кієва. І на то на все им [...] ³¹ от разных особ данные крепості со ограничением даних имъ отъ короля полского Владислава грамоту на прове[дение] воды трубами к монстру Брацкому, а ншей великих гсдреи грамоты на подтверждение того имъ ігумену з братією не дано. И нам великимъ гсдремъ пожаловат их, велѣть имъ на тѣ всѣ места в подтверждение дать ншу великих гсдреи грамоту. А а в крепостях данных тому Братцкому мнстру, каковы в Приказе

²⁹ У зв'язку з відсутністю закінчення документа датування його можна реконструювати у наступний спосіб: згадування у тексті грамоти ректора Пахомія Підлузького та префекта Силуяна Озерського дають підставу датувати документ 1691 роком. Поїздка депутації до Малоросійського приказу від імені ректора Підлузького з проханням підтвердити володіння якраз припадала на другу половину 1691 р. Очевидно, знайдена грамота і є тим документом, який прагнули дістати депутати. Про її походження з канцелярії опосередковано свідчить форма «столбца», себто відпуску, виготовленого у Малоросійському приказі (Пор.: *Кієво-Могилянська академія в іменах. XVII – XVIII. К.*, 2002. С. 403 – 429). Крім того, на 1691 рік припадає воєводське урядування Луки Долгорукого (див. далі прим. 30). Гетьмана Івана Мазепу тут ще не згадано, як це стане традиційним для царських грамот Братському монастиреві після 1694 р. Сам гетьман підтвердив братські маєтки універсалом від 4 серпня 1691 р., однак їхній перелік не тотожний згаданих грамоті, а головне – двори на київському Подолі в універсалі не розписані, як у грамоті, зазначено лише їх загальну кількість.

³⁰ Лука Федорович Долгоруков – очевидно, брат князя Якова Федоровича, близького соратника Петра І від часів спільного правління з царівною Софією, «надзирателем за Малоросією». Був воєводою у Києві з 1691 р., з цього ж року згадується як стольник (Пор.: Закревский Н. *Летопись г. Кієва*. М., 1874. С. 895), що дає також підставу датувати документ більш пізнім часом. Їхній ще один брат Григорій Федорович Долгоруков, таємний посланець царя Петра І до Польщі, відігравав велику роль у часи підписання Альтранштадтського миру.

³¹ Текст пошкоджено.

Малыя Росіі при вышепомянутамо челобитѣ объявилъ того Братцкогo мнстры префектъ Силуянъ Озерскій, написано: в купчей Андрѣя Обухова, земляни на киевского, АФЧД [1594] года написано, что он Андрѣи з женою своею Натальею Сверщовскою продали в Братцкой мнстр дворовое мѣсто Сверчковское и сеножать, которое дворовое мѣсто против дворов киевскихъ мещан Сидора Ителепнина, а сеножать на Оболоне прозваниемъ Сверщовское, издавна к тому дворовому мѣсту належит. В данои Анны Гулевичевы Лозчина подчасшего киевского АХНІ [1618] году написано, что отдала она в мнстръ Братцкой дворовое мѣсто Позчинское³² в межах возле цркви Николая Чудотворца Доброго, а з другои стороны Андрея Скочка³³; в купчей іоки Парасковьи Кучинскои АХКА [1621] года написано, что продала она в Братцкой мнстр двор свои Кучинскои, на которомъ дворѣ семнатцать члвкъ жители обрѣтаются і подати з земли платять, а тот двор еѣ с ыными мѣстами лежитъ в Киеве под горою в Школникахъ против цркви Ржства Хрстова. В данои киевскои мещанки Луцыи Митковичевы АХКД [1624] году написано, что отдала она в Братцкой мнстръ два мѣста лавочные, которые лежать близ цркви соборной Киевскои, что в Нижнемъ городе. В купчей Петра Динкова, казака киевского АХКИ [1628] году написано, продалъ онъ в мнстръ Братцкой дворовое место по улице Глебоборисовской лежащее; да того ж АХКИ [1628] году в поступнои Юрья Лесотіны написано: поступілся он в Братцкой мнстръ четырма дворовыми мѣстами в Киеве в Спаской улице Гапоновским, Богдановичевским, [далнемъ?] мѣстами Проселовскими; в листу Хриштофа Сулимовского АХЛВ [1632] года написано: дал онъ дворовое мѣсто Сулимовское в Брацкой мнстръ, которые лежать против цркви Доброго Николы; да того жъ АХЛВ [1632] году в духовной мещанина киевского Семена Татарина ... далъ в Брацкой мнстръ дворъ свои строеніемъ на Криницкой землѣ, да огород за ворота Киевскими на Оболонѣ. В привиліи Владислава Четвертого короля АХЛІС [1636] году написано, что он по челобитію чернцов Братцкогo мнстры дал соізволяющіи свои привиліи, что имъ трубами воду привести в мнстръ. В записи мещанина киевского Ігната Андрѣева АХМГ [1643] году написано, что он Ігнат з женою своею в Братцкой мнстръ променив дворовую свою землю Камені(с)ковскую с строеніемъ из садомъ, которая смежна з землею Федора Ходьки, а з другую сторону Федора Мезиренка. В данои Федора Семенова АХМГ [1643] году написано, что поступился он в Братцкой мнстръ дворомъ из дворовым мѣстом, которое в Киеве в Нижнемъ городе против двора Петра Могилы, митрополита киевского, а позад того двора двор Адама Киселя, коштеляна черниговского. В купчей Івана Сказки, бурмистра киевского, АХМД [1644] году написано, что продал онъ в Братцкой мнстр мѣсто дворовое Сказки. В том же АХМД [1644] году в листу Адама Киселя, воеводы кивеского, написано, что далъ

³² Помилка в написанні, мало бути «Лозчинское».

³³ Саме цю фразу з деякими додатками «від себе» скопіював Голубев, а Мухін лише повторив за ним.

онь мѣсто дворовое в Братцкой мнстръ прозванием Киселевское с подлинными рубежами. В выписи іс книг градцких киевских суда магдебурского АХМД [1644] году напісано: мещанина Мартѣяна Шишки дочь Лукеря с мужем своимъ Гавриломъ Жежковым, мещанином киевским, поступилис дворовымъ мѣстомъ и с огородомъ із садом в Братцкой мнстръ, которое обрѣтается меж дворами, с одной стороны, Адама Маркевича, з другою Івана Сказки, бурмистра киевского, а позад дворъ Федора Криницького, подстолия черниговского, а спереди чрез улицу Афонася Хапоновича Крещовца. В духовной Петра Могилы, митрополита киевского, АХМЗ [1647] году напісано: дав онь в Братцкой мнстръ двор в городе Києве купленою з двумя дворовыми мѣстами із сѣножатю, которое он, митрополит, купіл у вдовы Феодоры Солениковой, одною стороною к школам братцким, другою к богадѣльне того ж мнстря. В даной Марианны Муховецкой Алекшиновы АХМЗ [1647] году напісано: отдала она в Братцкой мнстръ три дворовые мѣста, которые лежать при улице Гнилои в городе Києве с подлинными рубежами, какъ о том в киевских градцкихъ книгах напісано. В листу Адама Марковича АХМН [1648] году³⁴...

ЦДІАУК, ф. 128, оп. 1 грамоти, спр.11.

Tetiana Luta

Another Galshka or the Clone?

The article is devoted to research the discussion origins of Kiev Brotherhood. Questions of text verification of endowment by Halshka-Anna Hulevychivna and comparison of this document with other acts about monastery's land property promise to continue attractive striving to get on the tracks of either the grantor, or the authentic original endowment.

Микола Симчич

Вчення про супозицію у філософських курсах могилянських професорів

У статті порівнюється, як різні професори Києво-Могилянської академії викладали у своїх філософських курсах теорію супозиції. Автор приходить до висновку, що, незважаючи на низку незначних відмінностей у їхньому тлумаченні супозиції, більшість концепцій перебували під впливом католицького схоластицизму XVI – XVII ст., особливо єзуїтської школи.

Супозиція – це теорія референції термінів, розроблена в межах середньовічної логіки такими філософами, як Вільям Шервуд, Петро Іспан-

³⁴ Продовження втрачено.